

A CESCIBalkans 2025-ös rövid tevékenységi jelentése

A CESCIBalkans 2026. évi közgyűlése

A CESCIBalkans számára a 2025-ös év rendkívül aktív és szakmailag meghatározó időszakot jelentett, amelynek fókuszában elsősorban a nagyléptékű nemzetközi projektek megvalósítása, a transznacionális partnerségi hálózatok erősítése, valamint a Nyugat-Balkán és a Duna-régió fejlesztéspolitikai és határon átnyúló együttműködési folyamatainak támogatása állt. A szervezet tevékenységei különösen a klímaadaptáció, a vízreziliencia, a funkcionális városi térségek fejlesztése, a kulturális örökség alapú helyi fejlesztés, a vidéki innováció, valamint a határon átnyúló intézményi és jogharmonizációs együttműködések területén erősödtek meg.

A 2025-ös év egyik legfontosabb sajátossága az volt, hogy a CESCIBalkans egyszerre több, jelentős költségvetésű Interreg és egyéb európai együttműködési projektben vállalt aktív partneri, szakértői és koordinációs szerepet. A szervezet emellett számos nemzetközi konferencián, szakpolitikai fórumon és intézményi egyeztetésen képviselte a Nyugat-Balkán és a Duna-régió határon átnyúló fejlesztési érdekeit.

Nemzetközi projektek megvalósítása és előkészítése

Az elmúlt időszakban a CESCIBalkans különös hangsúlyt helyezett a nagyobb léptékű határon átnyúló és transznacionális projektek megvalósítására, valamint új projektkezdeményezések előkészítésére. A szervezet 2025-ben az alábbi projektekben és szakmai folyamatokban vett részt:

INTERREG IPA ADRION

- Empowering ADRION rural communities to innovate – ADRURAL

INTERREG DANUBE REGION PROGRAMME

- Enhancing Climate Data Cooperation for Evidence-based Adaptation Policy Making in the Danube Region – Danube-ADAPT
- Innovative Water Retention for Climate Change Mitigation, Sustainable Agriculture and Flood Protection – InnoWATCCH
- Functional Danube Areas – FUNDA
- Community-based heritage valorisation and tourism development – COMMHERITOUR

AEBR / b-solutions 3.0

- Serbian members in an EGTC
- Serbian members in an EGTC pilot action

A fenti projektek és kezdeményezések jól tükrözik, hogy a CESCIBalkans tevékenységei egyre összetettebb fejlesztéspolitikai területeket fednek le, amelyek egyszerre kapcsolódnak a klímaadaptációhoz, a területi kohézióhoz, az intézményi együttműködéshez, a kulturális örökséghez, valamint a fenntartható gazdasági átálláshoz.

ADRURAL – vidéki innováció és közösségi reziliencia az ADRION térségben

A CESCO Balkans aktívan vett részt az **ADRURAL – Az ADRION térség vidéki közösségeinek innovációs kapacitásfejlesztése** (Empowering ADRION Rural Communities to Innovate) című IPA ADRION projekt szakmai megvalósításában, amelynek célja az innovációs kapacitások erősítése az Adriai–Jón régió vidéki közösségeiben. A projekt a vidéki térségeket érintő társadalmi, gazdasági és környezeti kihívások kezelésére fókuszál, különös tekintettel az elöregedésre, az elvándorlásra, a digitális lemaradásra, az infrastruktúra-hiányokra és a klímaváltozás hatásaira. A 2025. évi projekttevékenységek keretében a CESCO Balkans közreműködött a 1. számú munkacsomag (Work Package 1) szakmai feladatainak végrehajtásában, különös tekintettel Vajdaság vidéki térségeinek innovációs kihívásaira és fejlesztési potenciáljára. Ennek részeként elkészítésre kerültek a regionális elemzések és stakeholder-alapú háttéranyagok, amelyek a közösségvezérelt innovációs modellek, a vidéki társadalmi reziliencia, valamint a helyi fejlesztési szükségletek feltérképezésére irányultak. Részt vettünk a Smart Rural Living Labs megközelítés előkészítésében, valamint közösség által vezérelt innovációk és kezdeményezések azonosításában és elemzésében, amelyek hozzájárulhatnak a vidéki térségek társadalmi és gazdasági megerősítéséhez. Az elemzett jó gyakorlatok között szerepeltek közösségi alapú szociális szolgáltatások, szociális vállalkozási modellek, agráregyesületi együttműködések, közösségi egészségügyi kezdeményezések és helyi rezilienciamodellek. A projekt keretében a szervezet kiemelt figyelmet fordított a vidéki térségek digitális átállásának, társadalmi kohéziójának és gazdasági diverzifikációjának kérdéseire, valamint a vajdasági stakeholder-hálózatok bevonására és a transznacionális tudásátadás elősegítésére az ADRION térségen belül.



2025. szeptember 24-én a CESCO Balkans részt vett az ADRURAL projekt harmadik partnertalálkozóján a szlovéniai Pomurje településen, ahol a partnerek áttekintették a projekt előrehaladását, a helyi pilot tevékenységeket és a vidéki innovációs modellek továbbfejlesztésének lehetőségeit.

Danube-ADAPT – Éghajlat-adatokon alapuló alkalmazkodási politikák fejlesztése

2025-ben hivatalosan is megkezdődött a Danube-ADAPT projekt megvalósítása az Interreg Duna Régió Program keretében. A projekt átfogó célja a Duna-régió éghajlatváltozással szembeni alkalmazkodóképességének erősítése harmonizált klímadatbázisok, közös sérülékenységtérképezési módszertanok, valamint adatvezérelt szakpolitikai és területi tervezési eszközök fejlesztésén keresztül. A projekt kiemelt jelentőséggel bír a Duna-régió határmenti és funkcionális térségei számára, mivel az éghajlatváltozásból eredő kockázatok – különösen az

aszály, a vízhiány, a szélsőséges időjárási események és a hőhullámok – egyre intenzívebben befolyásolják a regionális fejlesztési és területpolitikai folyamatokat.

Június 19–20-án a CESCI Balkans részt vett a projekt hivatalos nyitórendezvényén és első transznacionális partner-találkozóján Pozsonyban, amelyet a Szlovák Hidrometeorológiai Intézet szervezett. A rendezvény keretében klimatológiai adatbázisok fejlesztéséhez kapcsolódó szakmai munkacsoportok,



sérülékenységtérképezési szakmai műhelymunkák, valamint módszertani egyeztetések valósultak meg. A partnerek megkezdték a Duna-régió szempontjából releváns klímásérülékenységi témák, indikátorok és alkalmazkodási módszertani keretek közös meghatározását.

A projekt végrehajtása során egyesületünk elsősorban területi koordinációs, stakeholder-bevonási és szakpolitikai támogató szerepet látott el. A szervezet közreműködött a szerbiai klímakockázati szakmai hozzájárulások előkészítésében és strukturálásában, amely elősegítette a „Duna-régió Klímakockázati Leltára és Kockázati Térképe” című közös transznacionális projektkimenet kidolgozását. A szakmai hozzájárulás kiterjedt a szerbiai klímakockázatok, területi sérülékenységi mintázatok, valamint a releváns stratégiai és szakpolitikai dokumentumok összegzésére és rendszerezésére. Emellett aktív koordinációs szerepet vállaltunk a szerbiai klímaadatokhoz kapcsolódó intézményi együttműködések támogatásában, különös tekintettel a Szerb Köztársaság Hidrometeorológiai Szolgálatával történő szakmai kapcsolattartás és adategyeztetési folyamatok elősegítésére. Hozzájárultunk a projekt keretében kialakítás alatt álló közös klímamegfigyelési adatbázisokhoz kapcsolódó intézményi kommunikáció és érintetti koordináció megerősítéséhez, ezáltal támogatva a transznacionális adatmegosztási és módszertani együttműködések hatékonyabb működését.

InnoWATCCH – Innovatív vízmegtartási megoldások a Duna-medencében

A projekt célja egy integrált, transznacionális vízgazdálkodási megközelítés kialakítása a Duna-medencében, különös tekintettel az innovatív vízmegtartási megoldások, természet alapú felszín alatti vízgazdálkodási technológiák és monitoringrendszerek fejlesztésére. A projekt kiemelten foglalkozik az éghajlatváltozás következtében fokozódó aszály-, vízhiány- és árvíz kockázatok kezelésével, valamint a vízbiztonság és a területi reziliencia erősítésével a határmenti térségekben.

A projekt hivatalos online nyitóülésére 2025. április 23-án került sor, amelyet 2025. június 24-én Budapesten követett a hivatalos nemzetközi nyitókonferencia és partner-találkozó. A rendezvényeken valamennyi projektpartner részt vett, és megkezdődött a projekt szakmai és módszertani kereteinek közös kialakítása, különös tekintettel az archív hidrológiai adatgyűjtési módszertanokra, a monitoringrendszerek előkészítésére, valamint a környezeti hatásvizsgálati megközelítések összehangolására.

A CESCO Balkans a projektben elsősorban szakpolitikai, intézményi koordinációs és területi együttműködési szerepet tölt be. A szervezet aktív közreműködést vállalt a projekt jogi és intézményi háttérelmzéseinek előkészítésében, különösen a természetalapú vízmegtartási technológiák alkalmazásához kapcsolódó szabályozási és intézményi környezet



feltérképezésében. A projektindító találkozón a CESCO Balkans mutatta be a „Természetalapú vízmegtartási technológiák alkalmazásához kapcsolódó jogi és intézményi háttérelmzés” munkacsomag előkészítő szakmai kereteit és a kapcsolódó tevékenységek áttekintését. A projekt során számos kapcsolatfelvételt kezdeményeztünk a releváns helyi önkormányzatokkal és területi szereplőkkel a projekt jövőbeli mintaterületi tevékenységeinek előkészítése érdekében. Az InnoWATCCH projekt szakmai fókuszában a paleomedrek és a Duna közötti hidrodinamikai kapcsolatok vizsgálata, a töltésstabilitási monitoringrendszerek fejlesztése, valamint az innovatív vízvisszatartási technológiák alkalmazhatóságának elemzése áll. A projekt hosszú távú célja egy közös Duna-régiós cselekvési terv kidolgozása, amely támogatja a természetalapú vízgazdálkodási megoldások szélesebb körű alkalmazását és szakpolitikai integrációját. A CESCO Balkans emellett hozzájárult a projekt kommunikációs és stakeholder-bevonási tevékenységeihez, különös tekintettel a Duna-régióban működő szakmai, önkormányzati és területfejlesztési szereplők közötti tudásmegosztás erősítésére. A projekt keretében kiemelt hangsúlyt kap a fenntartható vízgazdálkodási megoldásokkal kapcsolatos társadalmi és intézményi tudatosság növelése, valamint a klímaadaptációs és vízmegtartási intézkedések szakpolitikai beágyazottságának elősegítése. A projekt összköltségvetése 2 014 105 euró, amelyből a CESCO Balkans 61 900 euró költségvetéssel vesz részt.

FUNDA – Funkcionális Duna Térségek fejlesztése

A projekt megvalósításának kezdeti szakaszát jelentős intézményi kihívások nehezítették, amelyek alapvetően befolyásolták a partnerségi struktúra stabilitását és a projekt operatív koordinációját. A FUNDA projektben eredetileg a Vajdasági Fejlesztési Ügynökség vett részt projektpartnerként, azonban a szervezet megszűnése következtében szükségessé vált a partneri feladatkörök átszervezése és új intézményi szereplő bevonása. Ezen körülmények

között a 2025 végén CESCIBalkans vállalta át a korábbi partner szakmai és koordinációs feladatainak jelentős részét, biztosítva ezzel a projekt szerbiai tevékenységeinek folytonosságát és szakmai stabilitását. A szervezet rövid időn belül bekapcsolódott a projekt stratégiai és operatív munkafolyamataiba, és jelentős szerepet vállalt a szerbiai projekttevékenységek újrastrukturálásában, különösen a Szabadkai Funkcionális Várostérséghez kapcsolódó szakmai feladatok koordinációjában. Elkészítettük a projekt helyzetfeltáró tanulmányának („Baseline Study”) szerbiai, Vajdaságra vonatkozó elemző részét, amely részletes helyzetértékelést nyújtott a térség demográfiai, gazdasági, intézményi és területfejlesztési sajátosságairól, valamint a funkcionális várostérségek fejlődését befolyásoló strukturális kihívásokról. A tanulmány külön figyelmet fordított a határmenti térségek gazdasági kapcsolataira, az infrastruktúra-fejlesztési hiányosságokra, valamint a térségi együttműködések intézményi feltételeire. A projekt keretében kidolgoztuk továbbá az üzleti infrastruktúra-fejlesztési mintaprojekt „Business Infrastructure Pilot” című tevékenységét a Szabadkai Funkcionális Várostérségre vonatkozóan. Célja egy részvételi alapú üzleti infrastruktúra-tervezési modell kialakítása volt, amely hozzájárulhat a funkcionális várostérség gazdasági integrációjának erősítéséhez, a befektetési környezet fejlesztéséhez és a vállalkozásfejlesztési kapacitások javításához. A dokumentum részletesen elemezte a Szabadkai Funkcionális Várostérség gazdasági szerkezetét, logisztikai adottságait, ipari és vállalkozási infrastruktúráját, valamint azokat a területi együttműködési lehetőségeket, amelyek hosszú távon hozzájárulhatnak a térség versenyképességének növeléséhez. Kiemelt hangsúlyt kapott az integrált területi tervezési szemlélet alkalmazása, amely a gazdasági infrastruktúra-fejlesztést nem önálló beruházási kérdésként, hanem komplex területfejlesztési és térségi együttműködési folyamatként értelmezi. A CESCIBalkans szakmai hozzájárulása különösen a határmenti és policentrikus térségek funkcionális kapcsolatainak elemzésére, a több szintű kormányzás erősítésére, valamint a területi alapú gazdaságfejlesztési modellek előkészítésére fókuszált a 2025-ös évben.



2025. május 15-én részt vettünk a projekt nyitórendezvényén, amelyre Budapesten került sor.

COMMHERITOUR – kulturális örökség, kézműves hagyományok és fenntartható turizmus

A CESCO Balkans 2025-ben szakértői szerepet vállalt a COMMHERITOUR projekthez kapcsolódó szerbiai tevékenységek támogatásában. A projekt célja a kulturális örökséghez kapcsolódó hagyományos kézműves tevékenységek gazdasági, turisztikai és közösségi hasznosításának elősegítése a Duna-régió vidéki és periférikus térségeiben.

2025. október 10-én Újvidéken került megrendezésre a kulturális örökség valorizációját támogató helyi akciótervelőkészítő szakmai műhelymunka, amely az Újvidéki Tudományos és Technológiai Park és a Vajdasági Európai Ügyek és Fejlesztési Alap együttműködésében valósult meg. A rendezvény a kulturális örökség fejlesztéspolitikai hasznosítására, a közösségi bevonásra és a fenntartható turizmus lehetőségeire fókuszált.



2025. december 9-én szintén Újvidéken került sor egy további szakmai műhelymunkára, amely a kulturális és kézműves örökségen alapuló termékek és turisztikai modellek fejlesztésével foglalkozott. A rendezvény célja a tudásmegosztás és a helyi örökségalapú fejlesztési modellek szakmai megalapozása volt.

A projekt keretében az akcióterv szakmai kidolgozása sikeresen megvalósult, jelenleg pedig a kapcsolódó szakpolitikai ajánlások és beavatkozási javaslatok részletes kidolgozása van folyamatban.

Szakértői támogatás a határon átnyúló jogi akadályok felszámolásához b-solutions 3.0

A CESCO Balkans aktív szerepet vállalt az AEBC által koordinált b-solutions 3.0 kezdeményezés „Serbian members in an EGTC” című pilot action projektjének megvalósításában, amelynek végrehajtási időszaka 2025. július 7-én kezdődött, és 2026. július 6-ig tart.

A projekt célja a szerbiai önkormányzatok és intézmények EGTC-tagságát akadályozó jogi és intézményi akadályok feltárása, valamint jogharmonizációs és intézményfejlesztési megoldások kidolgozása. A CESCO Balkans a projektben szakmai, koordinációs és stakeholder-egyeztetési feladatokat lát el a Banat–Triplex Confinium EGTC-vel és a CESCO-vel együttműködésben.

A projekt keretében intézményi konzultációk, jogi háttérelmézések, érdekképviselési folyamatok és szakpolitikai egyeztetések valósultak meg, különös figyelemmel a szerbiai EGTC-

részvétel jogi feltételeinek kialakítására, a bilaterális együttműködési keretek fejlesztésére és a határon átnyúló intézményi együttműködések megerősítésére.

2025. október 22-én a CESCO Balkans szakmai kerekasztal-beszélgetést szervezett Szabadkán a szerbiai EGTC-tagság jogi szabályozásának fejlesztése céljából. A rendezvény célja a szerbiai önkormányzatok és intézmények EGTC-tagságát akadályozó jogi és intézményi feltételek megvitatása volt.

A rendezvényen részt vett Kiss-Parciu Péter, Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériumának regionális és határ menti gazdaságfejlesztésért felelős helyettes államtitkára, valamint Predrag Rajić, a Szerb Köztársaság Államigazgatási és Helyi Önkormányzati Minisztériumának államtitkára is.



A tavalyi év során megkezdtek a Szerbiában fennálló, határon átnyúló együttműködések érintő jogi és adminisztratív akadályok rendszerszintű feltérképezését, amelynek keretében eddig több mint 34 releváns akadály került azonosításra és szakmai feldolgozásra. Az elvégzett munka szakmai színvonalát és eredményességét jelzi, hogy az Association of European Border Regions (AEBR) a szerbiai B-Solutions program népszerűsítésével és szakmai támogatásával bízta meg szervezetünket. Az együttműködés eredményeként 2026 folyamán további esettanulmányok kidolgozásában veszünk részt szakmai támogatóként és közreműködő partnerként.

Újabb projektervek

Továbbra is aktívak voltunk számos **nemzetközi pályázat kidolgozásában**, valamint benyújtásában. Leginkább a Horizont Europe és az Interreg Duna programok felhívásaiban próbálkoztunk. Ezek közül kiemelnénk:

- HORIZON-MISS-2025-01 - HeatHaven: Building Resilience to Extreme Heat through Systemic Digital, Social and Financial Innovations for Health and Adaptation
- HORIZON-CL6-2025-01 – ENGAGE - Empowering citizens, Nurturing understanding of the biodiversity crisis, Generating knowledge, Assessing communication strategies, Guiding policy-makers, Ensuring a biodiverse future

Nemzetközi szakmai szerepvállalás és partnerségi kapcsolatok

A CESCO Balkans 2025-ben aktívan részt vett számos nemzetközi szakmai konferencián, workshopon és partnerségi egyeztetésen, amelyek a határon átnyúló együttműködés, a területi kohézió, a klímaadaptáció, az EGTC-modellek, valamint a Duna-régió fejlesztéspolitikai kihívásai köré szerveződtek.

2025. április 3-án Thesszalonikiben megrendezett „S.E. Europe and Cross-Border Cooperation” nemzetközi konferencián az ADRURAL projekt került bemutatásra a „Digital innovation and CB areas” szakmai panel keretében. A konferencia fontos szakmai platformot biztosított a délkelet-európai határon átnyúló együttműködések és innovációs modellek bemutatására.

2025. június 27-én a szervezet részt vett az Újvidéken megrendezett „Talking Money – The Added Value of Minority Communities in Cross-Border Regions” című szakmai konferencián, amelyet a European Minority Communities szervezett. A rendezvény a kisebbségi közösségek gazdasági és társadalmi szerepére, valamint a határon átnyúló térségek fejlődési lehetőségeire fókuszált.

2025. szeptember 2–4. között a CESCI Balkans részt vett a lengyelországi Karpaczban megrendezett 34. Gazdasági Fórum (Economic Forum) rendezvényén, amely Közép- és Kelet-Európa egyik legjelentősebb gazdasági és fejlesztéspolitikai fóruma. A szervezet panelistaként kapcsolódott be a határon átnyúló együttműködési programok hatása a határ menti térségek fejlődési lehetőségeire („How do Cross-Border Cooperation Programmes Impact the Development Opportunities of Border Regions?”) című szakmai panelbe, ahol a határon átnyúló együttműködési programok és az innováció kapcsolatát mutatta be, különös tekintettel az ADRURAL projekt tapasztalataira. A rendezvényen egy hosszútávú partnerségi együttműködést írtunk alá, amely biztosítja számunkra a jövőbeli állandó részvételt a gazdasági fórumokon, valamint az Önkormányzatok találkozóján.

2025. október 7-én a CESCI Balkans részt vett a stratégiai b-solutions program keretében a határon átnyúló munkaerő-mobilitásról és az európai uniós integrációról a Nyugat-Balkán térségében („Strategic b-solutions Conference – Cross-border Labour Mobility and EU Integration in the Western Balkans”) rendezett konferencián, Eszéken, amely a nyugat-balkáni térségek európai integrációjával, a munkaerő-mobilitással és a határon átnyúló jogi akadályok kezelésével foglalkozott.

2025. szeptember 10-én került sor a CESCI tanulmányútjára Szerbiába, amely szervezésében segítettük a budapesti iroda résztvevőit. A tanulmányút során egy szakmai műhelymunka során előadást tartottunk a résztvevők számára „A szerb–magyar határon zajló folyamatok sajátosságai” címmel

2025. október 14-én az Európai Parlamentben, Brüsszelben, az EURegionsWeek keretében a CESCI Balkans közreműködésével vajdasági döntéshozói delegáció vett részt egy szakmai programon (25 vajdasági döntéshozó kerekasztal-találkozója). A szervezet bemutatta a területi együttműködési programok szerepét és eredményeit, különös tekintettel az ADRURAL, Danube-ADAPT és InnoWATCCH projektekre.



2025. november 5-én Újvidéken került megrendezésre a „Gyakorlati megoldások a mezőgazdasági klímaadaptáció területén” („Practical Solutions for Climate Change Adaptation in Agriculture”) című konferencia, amely az agrárklíma-adaptáció gyakorlati megoldásaira és az ADRURAL, Danube-ADAPT és InnoWATCCH projektek közötti szinergiák erősítésére fókuszált.

A CESCO Balkans 2025-ben tovább erősítette szakmai kapcsolatait a CESCO hálózaton belül, valamint a Duna-régió, a Nyugat-Balkán és Délkelet-Európa intézményi szereplőivel. A szervezetünk különböző projektindító találkozók, szakmai műhelyeken és nemzetközi konferenciákon vett részt, amelyek hozzájárultak a szervezet szakmai láthatóságának és nemzetközi beágyazottságának növeléséhez.

A 2025-ben futó főbb projektek áttekintése

Az alábbi táblázat a 2025-ben futó, illetve előkészítés alatt álló legfontosabb projektek és szakmai megbízások összesített áttekintését tartalmazza.

Projekt	Időtartam	Teljes költségvetés	CESCO Balkans
ADRURAL	36 hónap	1 712 866,87 €	155 630,00 €
Danube-ADAPT	36 hónap	2 682 939,50 €	91 519,50 €
InnoWATCCH	36 hónap	2 014 105,00 €	61 900,00 €
FUNDA	30 hónap	2 540 082,00 €	161 100,00 €
COMMHERITOUR (szakértői szerep)	24 hónap	-	10 690,00 €
b-solutions Serbian members in an EGTC	4 hónap	-	7 058,00 €
b-solutions 3.0 (koordináció és szakpolitikai támogatás)	10 hónap	21 987,68 €	14 987,68 €

Az, hogy ilyen nagyszámú, jelentős költségvetésű nemzetközi projekt fut párhuzamosan, komoly szakmai elismerést jelent a szervezet számára, és megerősíti a CESCO Balkans térségi szerepét. Ugyanakkor ez jelentős szervezési, szakmai és pénzügyi kihívást is jelent, különösen az előfinanszírozási kötelezettségek, a projektmenedzsment-kapacitások és a párhuzamos szakmai implementációs folyamatok biztosítása szempontjából.

Ezúton is szeretnénk kifejezni köszönetünket anyaszervezetünknek, a CESCO-nek a projektmegvalósítás során nyújtott kiemelkedő szakmai és intézményi támogatásért, amelynek eredményeként a CESCO Balkans szervezeti és humánerőforrás-kapacitása két új munkatárs bevonásával tovább erősödhetett.

Összességében a CESCO Balkans 2025-ben tovább erősítette regionális szerepét a Nyugat-Balkán és a Duna-régió határon átnyúló együttműködési folyamataiban. A szervezet tevékenységei egyszerre járultak hozzá a területi kohézió, a klímaadaptáció, a vízreziliencia, a kulturális örökség-alapú helyi fejlesztés, a zöld gazdasági átállás és az európai integrációs folyamatok támogatásához.